

УДК 658.5:658.152

Янушкевич М.В.

аспірант кафедри бізнесу та управління НУ «Запорізька політехніка», м.
запоріжжя, Україна

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ У ФОРМУВАННІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Важливим етапом управління інвестиційною діяльністю є розробка інвестиційної стратегії компанії та визначення загального періоду її формування. Цей період залежить від ряду умов. Головною умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії є передбачуваність розвитку економіки в цілому інвестиційного ринку, зокрема. В умовах нинішнього нестабільного (а по окремих напрямках - не передбачуваного) розвитку економіки країни; цей період не може бути занадто тривалим і в середньому не може виходити за рамки 3-5 років (для порівняння відмітимо, що інвестиційна стратегія, найбільших компаній країн з розвинуеною ринковою економікою розробляється на період 10-15 років).

Важливою умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії є тривалість періоду, прийнятого для формування загальної економічної стратегії компанії. Так як інвестиційна стратегія носить стосовно неї підлеглий характер, вона не може виходити за межі цього періоду (більш короткий період формування інвестиційної стратегії допустимо, тому що заключні етапи економічної стратегії компанії можуть не вимагати змін інвестиційної діяльності).

Однією з умов визначення періоду формування інвестиційної стратегії компанії є її галузева приналежність. Результати обстеження окремих компаній показують, що найбільший період (понад 10 років) характерний для розробки інвестиційної стратегії так званими інституційними інвесторами (інвестиційними фондами, інвестиційними компаніями і т.п.); менший період (5-10 років) характерний для фірм, які здійснюють свою діяльність у сфері виробництва засобів виробництва і у видобувних галузі промисловості; ще більш короткий період (3-5 років) характерний для компаній і фірм, які здійснюють свою діяльність у сфері виробництва споживчих товарів, роздрібної торгівлі і послуг населенню. І нарешті, однією з умов визначення періоду формування інвестиційної стратегії є розмір компанії. Інвестиційна діяльність великих компаній зазвичай прогнозується на більш тривалий період.

Формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності повинно виходити насамперед із системи цілей загальної стратегії економічного розвитку. Ці цілі можуть бути сформовані у вигляді забезпечення приросту капіталу; зростання рівня прибутковості інвестицій та суми доходу від інвестиційної діяльності; зміни пропорцій у формах реального і фінансового інвестування; зміни технологічної та відтворювальної структури капітальних вкладень; зміни галузевої та регіональної спрямованості інвестиційних програм тощо. При цьому формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності повинно ув'язуватися зі стадіями життєвого циклу і частками господарської діяльності компанії.

Розробка найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей інвестиційної діяльності здійснюється за двома напрямками. Одне з них охоплює розробку стратегічних напрямків інвестиційної діяльності, інше - розробку стратегії формування інвестиційних ресурсів. Цей етап є найбільш відповідальним і складним.

Конкретизація інвестиційної стратегії за періодами її реалізації передбачає встановлення послідовності і термінів досягнення окремих цілей і стратегічних завдань. У процесі цієї конкретизації забезпечується зовнішня і внутрішня синхронізація у часі. Зовнішня синхронізація передбачає узгодження у часі реалізації інвестиційної стратегії з загальною стратегією економічного розвитку компанії, а також з прогнозованими змінами кон'юнктури інвестиційного ринку. Внутрішня синхронізація передбачає узгодження у часі реалізації окремих напрямів інвестування між собою, а також з формуванням необхідних для цього інвестиційних ресурсів.

Інвестиційна стратегія формується на основі наступних критеріїв:

1. узгодженість інвестиційної стратегії компанії із загальною стратегією її економічного розвитку;

2. внутрішня збалансованість інвестиційної стратегії. В процесі такої оцінки визначається, наскільки узгоджуються між собою окремі стратегічні цілі та напрямки інвестиційної діяльності;

3. узгодженість інвестиційної стратегії з зовнішнім середовищем;

4. реалізація інвестиційної стратегії з урахуванням наявного, ресурсного потенціалу. В процесі такої оцінки в першу чергу розглядаються потенційні можливості компанії у формуванні фінансових ресурсів, за рахунок власних джерел. В окремих випадках розглядається також можливість залучення до реалізації інвестиційної стратегії необхідних фінансових, технологічних, сировинних, енергетичних та інших ресурсів;

5. прийнятність рівня ризику, пов'язаного з реалізацією інвестиційної стратегії. В процесі такої оцінки розглядаються рівні основних інвестиційних ризиків та їх можливі фінансові наслідки для компанії;

6. результативність інвестиційної стратегії. Оцінка результативності інвестиційних програм базується, насамперед, на визначенні економічної ефективності їх реалізації. Поряд з цим оцінюються і позаекономічні результати, що досягаються в процесі реалізації інвестиційної стратегії (зростання іміджу компанії; поліпшення умов праці співробітників, поліпшення умов обслуговування клієнтів і т.п.).

Таким чином, розробка інвестиційної стратегії дозволяє приймати ефективні управлінські рішення, пов'язані з розвитком компанії, в умовах зміни зовнішніх і внутрішніх факторів, що визначають його розвиток.

Враховуючи те, що не всі інвестиції мають грошову форму (наприклад, послуги або інтелектуальна власність), не всі вони можуть бути розглянуті як фінансові ресурси. Однак інші види інвестицій можуть бути оцінені в грошовій формі. Об'єднує їх те, що в процесі інвестування здійснюється відмова від поточного споживання на користь майбутнього.

Керівництву підприємства доводиться постійно балансувати між коротко-і довгостроковими ефектами використання фінансових ресурсів, тому певні розбіжності спостерігаються і в стандартних фінансових цілях і стратегіях:

1. збільшення внутрішньої вартості капіталу;

2. досягнення високих темпів зростання доходів і дивідендів на одну просту акцію (для акціонерних товариств);

3. зміна зовнішніх і внутрішніх джерел фінансування (тобто поліпшення співвідношення власного і позикового капіталу);

4. удосконалення структура капіталу фірми (співвідношення між основним і оборотним капіталом).

Фінансові ресурси, їх обсяги і джерела формування є фундаментом виконання всіх інших елементів "стратегічного набору" ринково-орієнтованого підприємства. Так, закупівля ресурсів інших типів залежить

від наявності певних обсягів грошових ресурсів, можливостей їх використання.

Джерелами формування фінансових ресурсів є власні джерела (прибуток, амортизація, випуск нових акцій, реалізація / вилучення основних фондів тощо) та позичкові (нові боргові зобов'язання у вигляді довго-і короткострокових кредитів, застав, векселів тощо). Головна мета при цьому - оптимізація обсягів фінансових ресурсів при загальному поліпшенні фінансового забезпечення організації. Окремими джерелами можуть бути пряме бюджетне фінансування, благодійна допомога. Кожне сучасне підприємство може навчитися працювати на фінансових ринках, що є джерелами фінансових ресурсів.

Залежно від типу організації (її розмірів, форми власності, масштабу операцій тощо) кожне підприємство обирає для використання певне співвідношення операцій на доступних нього фінансових ринках.